

Reggeli Ujság

Noviszád, 1939 június 19. hétfő

Urednik — Szerkeszti
ANDRÉE DEZSŐ

20. évfolyam 167. szám

Jugoszlávia őszintén óhajtja, hogy a jóviszonyt kimélyítse Magyarországgal

A beográdi Politika vezércikkben méltatja Horthy kormányzó beszédét

A beográdi Politika vasárnapi száma feltűnő szedéssel vezércikkben méltatja Horthy Miklós Magyarország kormányzójának a magyar parlament megnyitó ülésén tartott beszédét. A Politika cikke a következőképpen hangzik:

»Horthy Miklós, Magyarország kormányzója június 14.-én nagy beszéddel nyitotta meg az új magyar parlament ülésezését. A beszédet elejétől végig a békeszeretet iránti mély és erős érzés hatja át, ami teljes elismerést érdemel. Magyarország kormányzója ez alkalommal többek között azt is kijelentette, hogy Magyarország, erejére támaszkodva, folytatja békeszerető munkáját a Dunamedencében a nemzetek békéje és jóléte érdekében. Horthy ezzel a beszédével is igazolta, hogy teljesen átérzi a békének, jólétnek és fejlődésnek alapfeltételeit, amelyek azonosak minden nép, különösen pedig a dunamenti és balkán népek szempontjából. Végre be kell látnunk, hogy a velünk szomszédos összes népek életérdekei összefüggnek és az egyik szabadsága és jóléte magával vonja a másik szabadságát, jólétét és fordítva. A jugoszlávok különben úgy is értelmezték Horthy kormányzó barátságos szavait, hogy nagy figyelemmel kísérik mindazt, ami barátságos légkört teremthetne Jugoszlávia és Magyarország

között és, hogy Magyarország baráti kezét nyújt mindazoknak a nemzeteknek, amelyek jószándékkal viseltetnek irányában.

Horthy kormányzó, szerencsére, nem első ízben beszélt ilyen hangon Jugoszláviáról és a szomszédokkal való együttműködésről. Még 1926-ban, Mohácson a mohácsi csata négyszáz éves évfordulóján, kifejezésre juttatta a szomszédokkal, különösen pedig a délszlávokkal való barátságos közlekedés iránti óhaját. Ami akkor az ő és a mi ideálunk volt, — mert Jugoszlávia, a szomszédokkal való politikai együttműködés terén mindig arra törekedett, hogy jó viszonyban legyen Magyarországgal, — úgy látszik, a mind kedvezőbb körülmények hatása alatt, napról-napra jobban közeledik a megvalósuláshoz.

Nyilvánvaló, hogy olyan nemzetek, mint a magyar, a jugoszláv, a román és a többi szomszéd, a körülmények kényszerítő hatása és a természeti törvények parancsa alapján egymásra vannak utalva — és nyilvánvaló, hogy politikai és kulturális téren való együttműködésük beláthatatlan következményekkel járhat, nemcsak zavarlatlan fejlődésük, hanem a magasabb együttes célnak, a közös béke, mint általános jó érdekében is.

Ma a helyzet az, hogy ezt az együttműködést maguk a körülmények kényszerítik ki és amint mindenből látszik az ehhez való szükséges feltételek is megvannak. Jugoszlávia álláspontja ebben a kérdésben nyílt és félreérthetetlen, mert őszintén óhajtja, hogy Magyarországhoz való jelenlegi viszonyát minden tekintetben kimélyítse, hogy teljesen és véglegesen szívélyes legyen, összhangban természetesen békeszerető politikájával és fennálló barátságaival. Ez annyival inkább lehetséges, mert vezető magyar államférfiak részéről már több ízben kifejezésre jutott a Jugoszláviával való közelebbi viszony megteremtése és a vele való együttműködés kimélyítése, amint ezt újlag bebizonyítja Horthy kormányzó legutóbbi beszéde. Jugoszláv részről is ugyanannyiszor elhangzott a kölcsönösség álláspontja, legutóbb Cincár-Markovics jugoszláv külügyminiszternek gróf Ciano olasz külügyminiszterrel Velencében történt találkozásakor.

Kétségtelen, hogy a Magyarország és Jugoszlávia közötti jóviszony kialakulása határozott hatással lenne Magyarországnak Romániához való viszonyára is, mégpedig annyival inkább, mert nemrégiben Csáky gróf magyar külügyminiszter is kijelentette, hogy Magyarországon senki sem gondol arra, hogy a Jugoszláviá-

hoz való jóviszony kifejlesztésével elválassza Jugoszláviát Romániától. A magyar külpolitika intőzőjének e megállapítása nem szorul magyarázatra, mert ebből, ha közvetve is, de az az elkerülhetetlen köztudomású következik, ami hasonló kérdésekben mindig fennáll. Az érdekek tényleg azonosak és a jugoszláv-román barátság és szövet-

ség elég erős, hogy a legjobb biztosítékot nyújtsa az általános érdekű ügy sikeréhez.

Magyarországot és Jugoszláviát semmiféle vitás kérdés nem választja el egymástól, viszont az együttműködés óhaja összeköti őket. Jugoszlávia sohasem volt érzéketlen a szomszédos magyar nép

irányában, amelynek képességeit mindig értékelte és amelyre természetesen van utalva.

Ebben a tekintetben Horthy Miklós kormányzó legutóbbi Jugoszlávia iránti barátságos kezdeményezése különös figyelmet érdemel.

Egyre súlyosbodik a tiencsini helyzet

A japán helyőrség parancsnoka nem hajlandó az angol hatóságokkal tárgyalni

A tiencsini idegennyved japán ostromzárja változatlan szigorúsággal tovább tart. A negyed élelmszerellátása a szükségletnek egytizedére csökkent. A tiencsini japán helyőrség parancsnoka kijelentette, hogy az angol negyed hatóságai érintkezést kerestek vele, a közeledést azonban visszautasította, miután a helyzet annyira kiéleződött, hogy már nem tekinthető helyi jelentőségűnek. Ha Anglia nem hagyja abba Csankaiseket támogató politikáját — mondotta a japán helyőrség parancsnoka — akkor az elintézés nagyon nehézé válik.

Az Egyesült Államok ázsiai flottájának parancsnoka, Yarnell ellen tengerenagy — mint jelentették — kedden egy amerikai hadihajó fedélzetén Tiencsinbe érkezik.

AZ OLASZ SAJTÓ ELÉGEDETT

Rómából jelentik: Az egész olasz sajtó meglelégedéssel ir Japánnak arról a követeléséről, hogy Anglia illeszkedjék be az új távolkeleti rendbe. A Regime Fascista többek között ezeket írja:

— A Róma—Berlin—Tókió háromszög határozott, biztos és bátor politikája az angol—francia dicsekvésekkel és megtorlásokkal való fenyegetőzésekkel szemben a Távolkeleten újból érvényesül. Azt mondták, hogy Anglia Keletáziában a legcsekélyebb bántalmat sem tűri el hajói, alattvalói és engedményei ellen. A japánok Tiencsin ostromzárjával voltaképpen ultimátumot intéztek Angliához. Néhány angol lap megtorló rendszabályokról ír, de Tókió máris azt felelte, hogy ha Anglia tovább folytatja mostani keletázsiai politikáját, akkor ottani érdekei és birtokai komoly veszedelembé kerülnek. A Tokio által teremtett helyzet csak két megoldást enged meg: vagy a fegyveres összetűzést vagy pedig Anglia enged Japán akaratának. Az angol kormány tédret fog hajtani a japánok előtt és az angol népet újabb megaláztatásnak teszi ki. Anglia egy napon látni fogja, mibe került fasiztaellenes politikája.

A Temps a lengyel légi haderő megerősítését sürgeti

Lengyelország a benesi állam örökébe akar lépni, — írja a német sajtó

Berlinből jelentik: A német politikai körökét élénken foglalkoztatja a Temps vezércikke, amely a lengyel légi haderő megerősítését sürgeti, hogy összetűzés esetén légi támadások formájában »megtorló intézkedéseket« alkalmazzanak Berlin ellen. A Berliner Börsenzeitung ezzel kapcsolatban a következőket írja:

— A lengyel külpolitika hivatalosan azt a látszatot igyekszik kelteni, hogy semleges magatartást tanusít. Amit a Temps kifejezett, az szá-

munkra — őszinteségénél fogva — kétszeresen értékes. Miután a Cseh-Szlovákia nevű »repülőgépanyahajó« többé már nem áll fenn, most Lengyelország lépne a Benes-féle állam politikai és gazdasági örökébe? Lengyel bombák a német ipartelepekre és kikötőkre, valamint a birodalmi fővárosra, — min csodálkozunk még? Talán a francia barátok naivitásán, akik a lengyeleket a német légháritóágyuk tűzébe akarják kergetni vagy azon az arcátlanságon, amellyel a népjogok nyilvánvaló

A REGGELI UJSÁG HETI RADIÓMŰSORA

A REGGELI UJSÁG HETI RADIÓMŰSORA

Reggeli levél

Ujság és film

Ez a két dolog valahogy közeli rokonságban van egymással Nem csak azért, mert a filmek ugynevezett »journalok« adnak, ami tudalevőleg ujságot jelent, nem is csak azért, mert az ügyesen összeállított ujság, amint forgatjuk filmszerűen vetíti elénk a világ eseményeit kezdve a politikánál a társadalmi és napi híreken keresztül a sportig és színházig. Még sok más hasonlóság is fellelhető az ujság és a film között. Mindkettő tanítani és szórakoztatni akar és ehhez megvannak a különös eszközei. Mindkettőben megvannak azok a kis tulszások, amelyek nemcsak megengedettek, hanem a néző és olvasó közönség egyenesen megkívánja. Lehet érdekes dolgot szárazon unottan előadni és lehet köznapit úgy »beharangozni«, hogy az ember elolvassa vagy megnézi csak a cím kedvéért.

Ha mondjuk filmen mutatnak egy teknősbékát, amelyről tudjuk, hogy általában soká él és azt tessék hozzá magyarázatul, hogy ez a teknősbéka 250 éves, akkor a néző, ha 50 éves teknősbékát lát premier planban, akkor is meg van győződve, hogy ez tényleg a világ legidősebb élőlénye. Vagy ha ujság azt adja címként egyik cikkéhez, hogy Nagy Mogul lakodalmot Törökországban, akkor már azért is elolvassuk, hogy megtudjuk, mi következik a hangzatos cím alatt. És megtudjuk, hogy egy török házaspár, ahol a férj 135 éves, az aszszony pedig 128, most üli száz éves házassági évfordulóját és az ujságíró ehhez a hangzatos címhez úgy jutott, hogy ha a 75 éves házasság gyémántlakodalmát, akkor a száz éves legkevesebb briliáns, de még azok közül is a cimben szereplő világhírű briliánsból kell nevének kapnia.

Az ujságíró nagyon jól tudja, mi kell az olvasónak és hogyan kell közeledni az eseményeket olyan formában és olyan címmel, hogy azonnal felkeltse a figyelmet. A legkomolyabb ujságoknál is előfordul, hogy megbeszélést folytatnak, milyen címet adjanak egy-egy cikknek, hogy azonnal szembetűnő legyen. Ez nem is hatáshajhászás, vagy üzletesség, ez az olvasó igényeinek kielégítése. Ezek a figyelemkeltésnek apró büvészszerű produkciói.

Nap nap után találunk ilyeneket az ujságokban: Könnyen végzetessé válható autószerencsétlenség a novádi főútcán. Vagy: megjósolták a világ végét. Vagy így: Tíz pár mandula halálos itélete.

Nem fontos, hogy a könnyen végzetessé válható autószerencsétlenség elkövetésével hajszálja sem görbült meg senkinek, és hogy »az ijedségen kívül komoly baj nem történt«.

Nem fontos, hogy az a tudós, aki a világ végét megjósolta, bolygónk végkatasztrófáját pár százezer év eltelté utáni időre jósolta meg és nem fontos végül hogy a tíz pár mandula halálos itélete című cikk arról a hétköznapi eseményről számol be, hogy a kanadai ötösikreknek kioperálták a manduláit. Csak az a fontos, hogy az olvasó érdeklődését első pillanatban felkeltse már a cikk címe.

De ez ne keserítse el az olvasót. Mert jobban jár és megnyugtatóbb a szolgál, ha megszokott ujságjának címeit reggel öltözködés közben csak

(Folytatás az első oldalról)

megszegését (meg nem erősített és meg nem szállt telepek bombázásának tilalma) előre kiplakátozzák? A nyugati hatalmak bekerítési politikája jobban nem leplezhető le önmagát. Lengyelország helyzete a békébontónak ebben a játékában nem irigylésreméltó. Annak a komondornak a szerepe vár rá, amely először ugatná meg a német birodalmat. A lengyeleknek azonban tudniuk kell,

hogy barátaikkal együtt egy kívül öngyilkos helyzetbe sodják magukat.

A Deutsche Allgemeine így ír: A lengyelek vegyék észre, hogy a levegőben nőtték többé katonai séták a birodalmi tárai felett. Erről gondoskodik met légi haderő keleten csak úgy, mint nyugaton.

Az életter

A gazdasági kapcsolatok nem veszélyeztetik egy állam függetlenségét sem

A »Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz« — mint jelentették — szombati számában foglalkozott az életter kérdéseivel. A Pester Lloyd a cikkhez a következő megjegyzéseket fűzi:

— A német félhivatalos fejtegetéseiből világosan kitűnik, hogy gazdasági egymásrataltságról van szó, amely mindaddig kifogástalanul és politikamentesen működik, amíg küldő befolyások nem veszélyeztetik. Az életter tehát voltaképpen egy nép lélegzési és táplálkozási tere, amely az illető nép nagyságához és jelentőségéhez képest kiterjeszhető anélkül, hogy valamely más nép jelentőségét, helyzetét vagy függetlenségét fenyegetné vagy csak zavarná is. Ellenkezően, mindebből kitűnik, hogy az életterek egymást kiegészítik, egymásba folynak. Ennek legvilágosabb bizonyítéka a nagy-német birodalom viszonya a délkelet-európai államokhoz. Egy pillantás a termelési és kiviteli statisztikára elegendő annak megállapítására, hogy ezek az államok egymásnak kölcsönösen életterül szolgálhatnak. Németország normális gazdasági lélegzési folyamatát nem teljesítheti a délkelet-európai államok termékeinek minden eshetőségre biztosított felhasználása nélkül és ugyanez vonatkozik Magyarországra, Szlovákiára, Romániára, Jugoszáviára és Bulgáriára is. Ugyanakkor azonban kölcsönösen tiszteletben tartják valamenynyit állam politikai függetlenségét.

Az államok és államesoporok kölcsönös gazdasági életterének jelentősége a csereforgalommal egyenes arányban növekszik. Nagybritannia életteréhez — szigeteki fekvésénél és a tengerentúli

életmiserellátástól függő helyzeténél fogva — hozzátartozik ugyszólván mind az öt világrész. Hasonló jelentősége van a szabad kereskedelemnek, a nyitott kapu elvnek, az Egyesült Államok számára Kinában, de Japán és az Egyesült Államok kereskedelmi kapcsolata is életbevágó fontosságú mindkét államra nézve. Az életter és egyre fokozódó gazdasági cserekereskedelem mellett Brazília és Németország is kölcsönösen egymás életterévé vált, anélkül, hogy Rióban vagy Berlinben valamely államférfiunk észbe juttatna, hogy imperialista politikai törekvéseket juttasson érvényre a másik állammal szemben.

— Az 1931. évi nagy gazdasági válság óta, mi magyarok is arra törekszünk — írja a lap —, hogy gazdasági be- és kilégzési lehetőségeinket más kontinensekre is kiterjesszük. Ennek szemléltető példája Egyiptomhoz való viszonyunk, továbbá a növekvő csereforgalom Argentínával és Brazíliával. Az életteret azonban számunkra azok a területek jelentik, amelyek kivitelének illetve behozatalának megszűnése komoly nehézségeket okozhatna számunkra.

Göbbels Danzigban

Göbbels birodalmi propaganda-miniszter szombat délután Danzigba érkezett. Göbbels, aki résztvesz a danzigi kulturhét záróünnepségein, szombat este megjelent az állami színház előadásán. Amikor ennek híre terjedt, a színház körül óriási tömeg gyűlt össze, amelynek kívánságára Göbbels az előadás végén a színház erkélyéről beszédet mondott.

Nem az a művészet, hogy a kapott tudósítást leírja a szerkesztő, ahhoz elég az olló is és azon a készenkapott híren vagy tudósításon úgy se nagyon lehet változtatni — legalább is ritkán lehet a tojásból kacsát csinálni. Hanem az a művészet, hogyan öltöztesse fel a kapott anyagot. Mert jaj neki ha nem tudja felöltöztetni szép ruhába, csunya ruhában nem is juthat a legfőbb kritikus, az olvasó közönség színe elé. Ha minden cikket úgy ki tudna az ujságíró színeztetni, hogy a közönségnek legjobban tetszen, akkor a szórakoztatási célt könnyebben és jobban elérné, de az adatok pontosságának rovására és a felelős szerkesztő az ujság utolsó lapjára kénytelen lenne odatenni »nyílt térben«.

A mai ujságban közöltekért a szerkesztőség nem vállalja a felelőséget. (h. i.)

A magyar sajtó nem folytat propagandát Románia ellen

— állapítja meg a magyar félhivatalos

Budapestről jelentik. A Pester Lloyd szombat esti száma »Téves látélet« címmel a következőket írja:

— A Times beográdi tudósítója egyik jelentésében megállapítja, hogy »az Erdélyre vonakozó magyar propaganda vihara egy csapásra elseperte a Balkán-államok közti egyenetlenség felhőit«.

Nem szentelnénk figyelmet ennek az állításnak, amely a tények teljes félreismerésén alapszik — írja a lap — ha nem olyan tekintélyes ujságban látott volna napvilágot, mint a londoni Times. A Times egyes balkáni tudósítói már gyakrabban tettek tanuságot teljes tapasztalatlanságukról és tájékozatlanságukról. Ide tartozik az idézett tudósítás is.

A tudósító »az Erdélyre vonatkozó magyar propaganda viharáról« ír. Hol hallotta a cikkíró ennek a viharának az üvöltését? Mi a magyar sajtó magatartását minden kérdésben meglehetősen pontosan figyelemmel kísérjük és nyugodt lelkiismerettel mondhatjuk, hogy senki, aki magyar lapokat olvas, nem találhatta meg a magyar lapok hasábjain ennek a »propagandaviharnak« legkisebb nyomát sem. A tuloldalalon viszont elég aggasztó tünetet állapíthattunk meg. A román sajtóban az utóbbi napokban a gyűlölködő cikkek egész sora jelent meg Magyarországot ellen és ha a magyar lapok hébe-hóba, válaszul e támadásokra helyreigazították a valóság legsúlyosabb elferdítéseit, ez még tárgyilagosan nem nevezhető »propagandaviharnak«. Az sem propaganda, ha a magyar sajtó feljegyzik azt a tényt, hogy Jorga professzor a román parlament szenátusi székéből kijelentette, hogy a román nép sajnálja, hogy márciusban nem vonult háborúba Magyarország ellen.

A magyar sajtó ama felelősége tudatában, hogy a békés kapcsolatokat ápolja — mindent elkerült, ami megzavarhatta volna a Romániával való viszonyt. Egy esetben megtörtént ugyan, hogy egy lap az erdélyi kérdés igazságos megoldásával kapcsolatban utalt a területi kérdésre is. Ez a cikk azonban Rothermere lord tollából jelent meg a Daily Mail tagnapi számában. Ha a Times egyik balkáni tudósítójának nem tetszenek ezek a lapvélemények, akkor forduljon kifogásaival a Daily Mailhez. Ami azonban a magyar sajtó magatartását illeti, csak kimondott rosszakarat vagy a tények teljes félreismerése tüntetheti fel olyan színben a dolgokat, mintha Magyarországon propaganda folyna Románia ellen. — Ellenkezően, a magyar sajtó kötelességének tartja, hogy alkalmazkodjék a Romániával való korrekt viszony követelményeihez, bármennyire is megnehezítik ezt a román lapok folytonos támadásai Magyarország ellen.

A SZERKESZTŐ ASZTALÁRÓL

MIKOR GOMB A GOMB? Nagy gomb-vita folyt a londoni kereskedelmi kamarában. Majdnem egész nap tanácskoztak az angol és a külföldi gombgyárosok megbízottai. Az angolok azt kívánják, hogy a kormány tegye kötelezővé, hogy a külföldi gyártmányú gombokat az ülető ország nevével jelöljék meg. A külföldi gombosok sokféle ellenvéteket tettek ez ellen a terv ellen. Sir Hubert Llewellyn Smith, a kereskedelmi kamara elnöke, aki a tanácskozást vezette, közben felvette a kérdést:

— Mikor gomb a gomb?
A kérdés nagy derűtséget okozott, majd a következő meghatározásban állapodtak meg:
— Ha egy vagy több lyukon keresztül varrják fel.
A diszombokat ilyenformán hivatalosan nem tekintik gombnak.

GYERMEK-MANEKÉNEK Londonban gyermek divatbemutatót tartottak. Az új gyermekruhamodelleket gyermekmanekének mutatták be a nagyrészt anyákból álló közönségnek. Némelyik kislány olyan eleganciával mozgott, akár egy felnőtt próbakissasszony.

ANGLIA LEGÖREGBB MACSKÁJA. Ez a cím Mrs. A. E. Shelton felpertusa macskáját, Gingert illeti meg. Huszonnyolc éves és kitűnő egészséggel rendelkezik.

VASTÜDŐBEN A LÓVERSENYEN. Fred Snite, a vastüdőben élő amerikai fiatalember, aki, mint ismeretes, átkelt az óceánon, hogy Lourdesba' zarándokoljon és ott keresztet fogadjon, most Párizsban tartózkodik. Elvitette magát a Diadalvíhez és hozzátartozói csokrot helyeztek az ismeretlen Katona sírjára. Fred Snite megjelent az auteuili loversenyen is és egy speciális tükör segítségével a vastüdőből végignézte a versenyt.

CSOMAGOS GYLKOSÁGOK. Ismét egy csomagos gyilkosságot fedeztek fel. Scholes angol faluban, Leeds mellett, három újságpapíros-magban megtalálták egy fiatal nő fejét, balkarját és ballábát. A többi testrészt még nem sikerült megtalálni. A nyomozás természetesen megindult a gyilkos kézrekerítésére.

GYÓGYÍTÓ ÉS BETEGITŐ ZENE Sanfranciscóban, a kaliforniai egyetlen klinikán már rendszeresen alkalmaznak a zenét mint gyógyító eszközt. Megállapították, hogy leginkább a klasszikus zeneművek gramofonlemezai alkalmasak a betegek megnyugtására és a gyógyítás siettetésére. Az úgynevezett »swing« zene azonban szigorúan tilos, mert a tapasztalat szerint inkább hátráltatja, mint sietteteti a gyógyulást.

SEBÉSZBŐL PAP. Angliában lelkészé avatták dr. Howard Wynham Guinness angol sebészorvost, aki szép orvosi karrierjéről lemondva, beiratkozott a teológiára, mert úgy érezte, az a hivatása, hogy pap legyen. A sebészből lett lelkész most harmincöt éves; a londoni St. Bartholomew kórházban dolgozott.

Roosevelt édesanyja — rakottkőposztát,

Byrd admirális — bográcsgyűlést,

Gloria Swanson

töltött palacsintát

lőncsöl a newyorki világkiállításon

Magyar közdelmek és magyar sikerek a Worlds Fair forgatagában

(Newyork, június) Azon már túl vagyunk, hogy álmélkodjunk a jövő városának oriaságomból beleszerkesztett képén, vagy hogy a nyakunkat meregessük a világkiállítás másik jelkép-építményén, a meglehetősen indokolatlan jelenléti háromoldalu gullu-tornyon, amely legfeljebb arra jó, hogy az ember randevut beszéljen meg a trájlon tövében. A görög trylont amerikai nyelv ki nem tudja mondani, fogadjuk el hát mi is a trájlon-t eppogy, mint a nájegrő-t (érsd - Niagara), vagy akár a lozendzslisz-t a spanyol Los Angeles helyett.

Vagyis: nézzük, mi újság a magyar pavillon körül?

Nem mohó lojalitás részünkről hanem derekas teljesítmény őszinte elismerése, ha elsőnek báró Kruchina Károly államtitkárt, a kormánybiztest és helyettesét, Szablay János iparművészt, meg a trio harmadik tagját, Weichinger Károly építész-tanárt, a pavillon alkotóját említiük, akik a gigantikus világversenyben is elérték azt, hogy

a látogatók százezrei és millió fel-figyelnek a magyar kiállításra

amiben — not at least — nagy szerepe van Pelényi János követ és lelkes, izig-vérig magyarrá lelkesedett feleségének.

TULLÉPÉS NELKÜL...

Pedig nem volt könnyű a dolog a nemzetek galériájában kaptak helyet az angolok, franciák és olaszok között. Gazdagabb, nagyobb nemzetek ezenkívül még saját külön területeket is béreltek. Hatvan ezer dollár volt a költségeloirányzat. Elfogyott 60.000 dollár

de ennél aztán egyetien centtel sem több.

Nem kell ahhoz szakembernek lenni, hogy méltányolni tudjuk, mekkora eset az, ha egy kiállításnál nincs túllépés.

Sőt amint halljuk, az eladásokból ez az összeg is visszatérül. Kamatoztól, mert öszig 100.000 dollár bevételre számítanak reális kalkulátorok!

Nehézségek voltak a magyar pavillon felépítésénél eppogy, mint a többi nemzet építkezésénél.

Roosevelt dédelgetett munkás-uniói nem eicáznak sokat, ha sztrájkjóról van szó.

Egy szakmunkés a városban átlagban 65 cent órabért kap. A kiállításon 1.75 — 2 dollárra emelték az órabért.

A munkaidő azonban csak délután fél négyig tart. Fél négy után a munkás leveti az overallt, beül a kocsiába és hazahajt. A különórákat viszont borsosan megfizették. A túlorázás tarifája 3.5—4 dollár. (Szombat és vasárnap azonban egész nap munkaszünet van.) Tájékoztató megírom, hogy 50 centért a kiállításon már teljes vacsorát kapni levessel, feltéttel, hussal körítéssel tésztával!

ARGENTINA MEGJÁRTA...

A munkabérek fölött árgus szemmel érkodik az Unió és fej annak aki uniónkivüli munkással akar bármít is elvégeztetni. Az argentinai pavillonba beépítették már a szekrényeket, vitrineket, amikor kiderült, hogy nem unio-tag asztalosok készítettek

azokat Newyorkban. Jöttek az unió munkásai és

sorra kidebálták a szekrényeket, kifeszgették a falból a vitrineket. Újaki: kellett csináltatni az unióba tartozó munkásokkal. Egy másik pavillonból visszaszerelték az összes égőtesteket, kiszedték belőlük a drótokat, mert nem unios kezek fűzték be a huzalokat. Aztán elvégeztették a visszafűzést unióistákkal s most már szabad volt meggyújtani a lámpákat.

AZ ELNÖK GRATULAL A MAGYAROKNAK

Hasonló bajokkal kellett megküzdnie a magyar pavillonnak is. Minden dollárt kétszer is meg kellett forgatni, mellet kiadták, esődtől jelenthető volna egy sztrájk, késhegyig marló küzdelem vívtak a magyarok de állandóan a sztrájk határára mozogva végül is sikerült visszaverni minden kísérletet amely a megszorult és kiszolgáltatott építetők megszorolását célozta. Olvanyára, hogy Grower Whalen, a világkiállítás elnöke a megnyitás napján őszinte csodálattal gratulált a magyar pavillon építőjének, hogy

egy ilyen kis nemzet meg tudta mutatni, keresztül tudja vinni akaratát

az igen nehéz amerikai munkásviszonyok között is

MIERT TETSZIK A MAGYAR PAVILON?

Engem az érdekelt, mi tetszik a közönségnek a magyar kiállításon és mit vásárolnak leginkább?

Egybehangzó a válasz mindenfelől: eladás terén vezet a magyar iparművészet, a kezimunkák, a magyar babák és emléktárgyak csoportja.

Általában a látogatóknak azért üdülés a magyar pavillon, mert szinte megcsömörlik már a szem a sok vad-modern krámnikkeles, extravagáns enteriortól. Itt megpihenhet a nemes, ősi, népi motívumokon.

A magyar kiállítás népművészeti íze fogja meg a látogatót s ez magyarázza a sikert annak ellenére, hogy csak feleannyi pénzük volt a kiállításra, mint a ninestelenségben velük sorsközös legszegényebb nemzetnek.

MIENNYIT KÖLTÖTTEK A TÖBBIÉK?

Még néhány számadat. A lengyelek kiállítására kerek egymillió dollárba került, a románoké félmillióba. A franciák panaszkodnak, hogy önálló pavillont ők sem építettek, mégis kétszerannyiuk került a kiállításuk, mint legutóbb Párizsban. (Mindez az Unió erőszakosságai miatt. A szovjet négy és félmillió dollárt költött. Amerikai támogatással pavillont nyitottak a Worlds Fair területén. (A legnagyobb épület a General Motors új városa 10 millióba került. Ebből kétszer meg lehet építeni a magyar parlamentet.)

A LEGNÉPSZÉRÜBB VENDEGLŐ — A MAGYAR!

Remekül sikerült a magyar vendéglő. Itt kopogom portable gépen a tu-

dóstitást finom jó hazai illatok köze-pette. Két asztallal odébb

Gloria Swanson,

a vámpírszempillájú filmsztár nyelde-si a töltöttpalacsintát. Három követ és két amerikai állam kormányzója falatozik még itt ebben a pláncban. Miria (Romanow) cári nagyhercegnő már az első héten különszobát foglalt és nap-nap után magyar kosztal traktálja 15—20 főnyi vendégseregét. A durván meszelt falak a színes me-lyezet, a néprajzi motívumok pompás mielőt adnak a legfelkapottabb világ-kiállítás vendéglőnek. A tolongás ál-lendő, a publikum fele naponta ki-szorul mi lesz itt az amerikai fősze-zonban, július közepétől október kö-zepéig!

Megnéziumpisztoly lobbán itt is, ott is. A magyarvendéglő két prominens vendéget kaptak le elháríthatatlan amerikai foto-kollégák:

Mrs. Roosevelt, az idősebbik, a Roosevelt clan feje, az elnök édes-anya

quick lunchölt egy kis rakottkőposztát, amott pedig

Byrd tengernagy, a délsarki re-pülő-expedíció hőse kanalazza a bográcsgyűlést az utolsó szem csipetkeig

Arról irai sem kell, hogy a ma-gyar bor hogy ízlik

Már az első három napon nyomave-szett 300 kis borospohárnak. A ma-gyaros madárminitékkel díszített pó-lórkákat elvitték emlékebe rajongó, — gyűjtők) Sőt nem exportáltak, de egy newyorki gyár külön főzl a ma-gyar recept szerint a serfált a Gun-del vendégeknek

Vendéglő plusz háziipari eladás na-pi őszbevétele most átlagban 1200 dollár. Igy kijön majd öszig a netto nyereség is)

A főszezetől várják az igazi nagy-üzletet a kiállítás vezérkarában. Az autók táborhelye 50.000 kocsi tud be-fogadni. (Jimmy Walker volt new-yorki polgármester bérlti a bombázlet — parking place-t.)

Délutánonként 30—50.000 kocsit tá-borozik itt.

Öszig ki kell majd bővíteni, mert most csak 120—150.000 ember a na-pi látogató. (Párizsban 25—30.000 Chi-cagóban 50.000 volt az átlag.) A várt, 200.000 főnyi forgalom a nyári hóna-pokban fogja naponta megostromolni a kiállítást.

Lukács Aurél

A német birodalmi sajtófőnök a magyar külügyminiszternél

Budapestről jelentik: A Budapes-ten tartózkodó Dietrich német bi-rodalmi sajtófőnök szombaton látogatást tett Csáky külügyminisz-ternél. A német vendégek a dél-után folyamán a magyar főváros nevezetességeit tekintették meg és kirándulást tettek a környékre. Este résztvettek a magyar-német társaság által a margitszigeti sza-badtéri színpadon rendezett ope-raelőadáson. Az előadáson jelen volt Csáky külügyminiszter, Hóman, Balnt vallás- és közoktatásügyi miniszter, Darányi Kálmán, a képviselőház elnöke és számos más politikai és társadalmi előkelőség. A szabadtéri színpadon a Nürnbergi mesterdalnok harmadik felvonását adták elő. Ezt Hubay Csárdajelenete követte. Az elő-adás után Kolosváry-Borcsa Mi-hály főszerkesztő adott szűkkörű vacsorát a német vendégek tiszte-letére.

Gyilkosság a távolból történő hipnózis miatt

Newyorkból jelentik: Különös gyilkossági ügyet tárgyalt az északamerikai Utah államban lévő Tooele város esküdtszéke. George Haye prémvadász egy tízennyolc éves fiatalember segítségével

meggyilkolt egy hetvenegy éves öregembert

és a gyilkosság indokál olyan előzményeket hozott fel, hogy a főtárgyalást félbe kellett szakítani és a gyilkos prémvadász ügyét elmeorvosok és pszichoanalitikusok vizsgálata alá kellett bocsátani.

George Hayes ötvenegy éves prémvadász egy elhagyott kunyhóban gyilkolta meg a hetvenegy éves Sherman W. Caldwellt. Az öregembert a gyilkos tízennyolc éves bűntársa, William Lavern Russel segítségével összekötözte, majd sortűzet adtak le rá. Az áldozat rádiókészülékét több revolverlövessel összerombolták és a prémvadász azzal védekezik, hogy tulajdonképpen csak a rádiókészülékét akarta elpusztítani.

A HIPNOTIZŐR HATALMÁBAN

— Egy ismerősöm hipnotikus hatalma alól akartam szabadulni — vallotta a vádlott. — Ez az ismerősöm, egy Ones nevű vasutas, rájött, hogy kitűnő médium vagyok hipnotikus kísérletei számára. Több ízben hipnotikus álomba ejtett. Én éreztem, hogy egészségemet károsan befolyásolják ezek a hipnotikus kísérletek és igyekeztem megszabadulni hipnotizőr barátom befolyása alól. Amikor közltem vele, hogy elutazom, azt felelte, hogy nem enged ki hatalma alól és bárhova is megyek, mindenütt követni fog hipnotikus hatalmával.

Azt mondotta, hogy nagyon jó médium vagyok számára és hipnotikus ereje száz és száz kilométernyi távolságon át is utolér. A hipnotizőr azzal magyarázta ezt a hatalmát, hogy elektromos hullámokon át közvetíti akaratát az én idegközpontomba és miután így állandó kontaktusban áll velem, bármikor hipnotikus álomba ejt het. Én nem hittem el ezt a mesét és Colorado államba utaztam, hogy minél messzebb kerüljek barátomtól. A távollét azonban nem nyugtatott meg és egyre idege sebb lettem. Ugy éreztem, mintha fejemben állandó zugás lenne és

mintha idegeim titokzatos erők befolyása alatt állnának.

Orvostól is tanácsot kértem, egy ideg orvos megvizsgált és azt mondotta, hogy mindössze ideges képzelődésről van szó. Ezek az ideges képzelődések azonban egyre jobban elfajultak, gyakran megtörtént, hogy olyan dolgokat cselekedtem, amelyeket nem akartam megtenni és öntudatlan állapotba kerültem. Egyre jobban üldözött a gondolat, hogy barátom beváltotta fenyegetését és

nagy távolságon át is hipnotizál engem.

BOSSZU — A RÁDIÓ ELLEN

— Ilyen állapotban kerültem Utah államba, ahol Caldwell farmer házában laktam. Itten állapotom még rosszabbodott, fejemben egyre erősödött a zugás és arra gondoltam, hogy Ones a farmer házában lévő rádió hullámain keresztül hipnotizál engem a távolból. Ezt közöltem is a farmerrel, aki kinevette képzelődéseimet. Én azonban elhatároztam, hogy elpusztítom a rádiót, hogy a hipnotikus hatalmat megtörjem.

Miután Caldwell farmer tiltakozott volna a rádió elpusztítása ellen, fiatal barátommal, Lavern Russellel megbeszéltem, hogy a farmert megkötözzük, száját felpecseljük és a rádiót revolverlövésekkel tönkretesszük. Tervünket meg is valósítottuk, de szerencsétlenségre több revolverlövés érte a farmert is, aki életét vesztette. A gyilkos-

ságot nem tagadom le, de állítom, hogy nem akartam meggyilkolni a házigazdát.

A vizsgálat során megtartott elmeorvosi vizsgálat szerint a gyilkos prémvadász teljesen beszámítható, noha ideges képzelődésekben szenved.

Az esküdtszék most pszichológusok vizsgálata alá bocsátotta az ügyet, hogy megállapítsák, vajjon volt-e komoly alapja a prémvadász képzelődésének. Ez az érdekes orvosi eset ismét aktuálissá teszi a hipnózis egy sokat vitatott fajtáját, a távolból történő hipnotizálást, amelyre már több példa volt.

Az esküdtszék azt akarja megállapítani, vajjon a gyilkos nem-e távolból történt hipnotikus befolyás alatt cselekedett-e, vagy hogy képzelődéseinek volt-e komoly alapja. Az orvosi bizottság véleményének megalkotásáig a tárgyalást elhalasztották.

ÉRDEKES TITKOK

egy híres magyar férfiboszorkányról

Beszélgetés a falusi-babonák kiskütiájának szerzőjével

(Budapest, június) A napokban rendkívül érdekesítő könyv jelent meg a piacon, Luby Margit, a kiváló néprajztudós a magyar babonák kiskütiáját bocsátotta közre. Felkerestük zárkózt és előkelő budai otthonában a szerzőt, aki csendes könyvtárban, magyar vidéki kuriák választékos légkörében fogadott.

— Maga persze lenézi a babonát, mint afféle városi ember? Zavart mentegetőzésekre elevenen folytatta:

— Az értelmiségi osztály tagjai megbotránkoznak azon a paraszti szokáson, hogy az újszülött csecsemőt első látogatói megköpökdik,

— de ugyanezt nyugodtan megteszik első kártyán nyert keresetükkel. Sőt még rá is olvasnak a pénzre. Emlékszik, maga is szokta mondani: apád-anyád idejőjjön! Nem?

Sajnos, a városi babonák nagy része híjával van annak a nemzeti bélyegnek, amellyel a magyar nép még az idegenből átvett babonaköröket is ellátta. Ide tartoznak az üzleti nyereség reményében bonzókkal, majmokkal, lóherével üzőtt babonák. Magyar — minden boszorkányos vonatkozása ellenére a babonák közt fiatalnak tekinthető —

kocsis-babonakör s színmagyar az ősi táltosmondakör,

ázsiai örökségünk ez a titokzatos és meg nem fejtett táltos-probléma. Évezredekkel ezelőtt teljes pompájukban virulhattak ezek a színes mesék az ősi pásztortüzek mellett. De mi sok pásztortüzet gyújtottunk, hadi máglyát is elegget elégettünk Ázsia és Európá szerte. Így lehetséges az, hogy Kínában találni párját egy szamos-háti babonának. Köztudomású az is, hogy ünnepeink nagy része pogány eredetű, utólag látták el keresztény emlénapok jegyével. Valószínű, hogy nem Géza fejedel-

münk volt az egyetlen, aki elég gazdagnak érezte magát arra, hogy két hitet szolgáljon. A babonáság beleszövődött a keresztény gondolkodásba.

— A babona mélyén rejtőzött értelmes gondolat magja nehezen közelíthető meg. De gondoljunk arra, hogy esetleg újabb ezer esztendő múlva milyen nehéz lesz a mi mai eszmevilágunkba beilleszteni az utódoknak. Gondoljunk arra a meglepően egyszerű megállapításra, hogy

csak az ember babonás, az ok-talan állat nem.

Ha nem tudnók a babona mélyén az értelem munkáját megtalálni, akkor nem lenne érthető, hogy miért van éppen ez az ostobaság az ember számára fenntartva.

— Kérünk olvasóink számára egy hamisítatlan magyar babonát!

A CSODÁLATOS KÖCSÖN PÉTER

— Szatmár és Bereg vármegye népének fantáziáját legjobban egy Köcsön Péter nevezetű kocsis fogta meg.

Az ilyen nagy hirre menő kocsisnak kellett is valami isteni adománnyal birnia, kicsit állatszelídítő, kicsit pszichológus haljammal, hogy ki tudhassa váltani a lóból annak legjobb képességeit. Még akkor csak Nagykárolytól volt vonat Pestre. Így hát Károlyig kocsin kellett menni. Az ur idejében szólt Köcsönnek, hogy készüljön, mennek a vonathoz. De az bizony nem sokat törődött a parancsal, tíz percel vonatindulás előtt állott elő a bosszankodó gazdának. Ahogy elindulnak, hátraszól Köcsön:

— Hunyja be szemit az ur! — oszt közécsapott a lovaknak. Erre a levegőbe emelkedett a hintó, ködbe burkolták magukat a lovak, annyira mentek, hogy a patkó is szikrát hányt, a kerekek meg lángot szórtak. De alig hogy megindultak, már meg is álltak. Csak hátra szólt Péter:

— Itt vagyunk, báró ur!

Az ur nem hitte, de hogy fel-

nézett, hát valósággal a károlyi »indóház« előtt álltak.

— At tudta-e adni másoknak a tudományát, — mert az aszonyboszorkákról ez »köztudomású«.

— Tíz liter pálinkát is ígért ilyesmiért egyszer Varga nevű kocsis Köcsönnek. Vállalta is a tanítást.

Vakarót, kefet, suhogót adott Vargának azzal, hogy menjen ki éjjelben a keresztutra, üljön fel ott az ostorra. De jóelőre figyezteteti, bármi történjék, az ostor ki ne csapja.

Ki is ment Varga a keresztutra, felült az ostorra

s egyszeribe ötlovas hintó termett alatta.

Irtózatos vágatba fogtak, a kerekek lángoltak, mégsem égtek el. A lovak annyira megbokrosodtak, hogy Varga dühében kegyetlenül odavágott az egyik lónak. De el is tünt alóla abban a szempillantásban az egész kocsis. Gyalog kellett hazabandukolnia, egyenesen Köcsönhöz botorkált.

— Nem való neked ecsém az ilyen tudomány — förmedt rá az öreg. — Nem megmondtam, ne merj az ostorhoz nyulni. Ugy csáptál, hogy még a bőre is kirepedt az ostorhegyesnek.

Az pedig én voltam.

Gyere csak ide, oszt huzd fel a hátamon az inget, megláthatod, hogy ki van repedve.

— Sokáig élt-e a férfiboszorkány? — vetem közbe.

— Sikerült Köcsön életrajzához annyit megtudnom, hogy hol született, de csak az bizonyos, hogy negyvenöt éve halt meg. Azt beszélik, hogy mint ördöngösnek, rettenetes volt a meghalása. Nem moztogott meg Köcsön népeket, nem volt nemzeti hős, mégis kicsi híján egész népépszra való monda kristályosodott ki körülötte. Köcsön unokája a Fejérváry-kormány alatt miniszteri osztálytanácsos volt. Járt lent Beregben is és állandóan a nagyapját historizálta. Igen büszke volt rá.

A SZERELMESEK BABONAI

— No, még ráadásul a városi lányoknak mondjon valamit a falusi lányok szerelmi babonáskodásairól. Hátha tanulhatnának valami férjfogó praktikát!

— A szeretőfogásnak, megtartásnak és elrontásnak legkiterjedtebb a babonaköre. A szerelem felkeltését és ébrentartását szolgálja a hozzáröntés, az elidegenítést az elrontás. Aki legénynek bal lábnyomát napfelkelte előtt kilenc nyomon felszedik s azt rongyba kötve az ágy bal sarka alá elássák — annak nincs nyugta. Oda kell járnia mindaddig, míg csak utána nem hajítják a felszedett port.

— Neked is főzik a kapcát! — mondják annak, akinek nincs nyugta, mehetnékje van. Ez azt jelenti, hogy annak a legénynek a kapcáját ellopták. Fedeles csuporban a tüzhely aljába betapasztották sárral. Valahányszor a kapca a ráöntött vízben forrni kezd, a legénynek oda kell mennie, ahol a kapcája fő. Arany János a »Vörös Rébék« c. balladájában is felhasználja ezt a motívumot.

— Nagyon szépen köszönöm. Sietek, mert valamelyik radiátor alá az én harisnyámat is elássák a pesti lányok.

(c. i.)

HIREK

MAGYAR SZÜLÖK, MAGYAR ISKOLÁBA IRASSÁTOK GYERMEKEITEKET!

— Öngyilkosságot akart elkövetni, hogy megszabaduljon völegényétől. Adáról jelentik: Alimpijević Draginya adai elemi iskolai tanítónőnek Drázsics Vladimír tanító udvarolt hosszabb ideig. A tanítónak nagyobb pénzösszeget kellett volna szüksége és mivel nem sok hozományra volt kilátás, több váltó aláírására ösztökélte szive választottját. A pénz miatt nézeteltérés támadt a jegyesek között, gyakran tetlegességre is került a sor. Ilyenkor a szomszédok szabadtették ki a menyasszonyt az ideális gavallér karmai közül. Amikor szerelem utjai kifürkészhetetlenek, a megértő szívek hamar megbocsájtanak. Így ők is kibékültek és megtartották az eljegyzést. Esküvő előtt a boldog völegény ismét nagyobb összegű váltót akart aláírni, amire a menyasszony nem volt hajlandó. A völegény a régi módszerhez fordult, ütötteverte, utána ment az iskolába és egy esernyőt szétvert rajta. A menyasszony elkeseredésében felbontotta az eljegyzést, hazament lakására, bezárkózott és a ruhaszárító kötéltre felakasztotta magát. Parti Mihályné bejárónőnek gyanus volt munkaadónőjének viselkedése, összehívta a szomszédokat, feltörték az ajtót, elválták a köteleket. Értésítették a csendőrséget, azonban mire a rendőrök megérkeztek, az öngyilkosjelölt teljesen magához tért.

Eredményes munkát végez a noviszádi Ingenyenyer Egyesület. A noviszádi Ingenyenyer Egyesület tegnap tartotta ezidei rendezési közgyűlését nagy érdeklődés mellett. Kohn Gyuláné elnöki beszéde nyitotta meg a gyűlést, majd Lebherz Nikola városi tanácsos az egyesület titkára olvasta fel érdekes jelentését, az egyesület múltévi működéséről. Az egyesület kétirányú munkálkodást fejtett ki, ápolta az aggodalmakat és elősegítette a csecsemők és gyermekek fejlődését. Az elmúlt esztendőben 11.930 kiló kenyert osztottak szét, és nagyobb ünnepek előtt 180 családnak adtak segélyt. A gyermekotthonban naponta átlag 80 gyermeket láttak el reggelivel, ebéddel, uzsonnával. Összesen 42.258 adag ételt osztottak ki, átlag 250 gyermek kapott ebédet, összesen 20.249 ebédet osztottak ki. A tejkonyhán 30.823 üveg sterilizált tejet adtak ki a csecsemők és a beteg gyermekek táplálására. A csecsemőosztályon naponta átlag 8-10 csecsemőt ápoltak, azonkívül anyai tanácsadó is működött. Elhatározta a közgyűlés, hogy az egyesület székházára harmadik emeletet épít, mert a jelenlegi helyiségek szűknek bizonyultak. A pénztári jelentés elfogadása után a bánság nevében Majstorovics inspektor méltatta az egyesület nemes munkáját. A közgyűlés után a résztvevők megtekintették az egyesület székházát.

Kinek van a „legmagasabb” foglalkozása?

Nem a foglalkozás rangbeli fokát mérte az angol újságíró, aki ezt a körkérdést intézte néhány dolgozó angol polgárhoz, hanem azt, hogy milyen fizikai magasságban végzik mindennapi munkájukat. Körülnézve a nyolcmillió városban, arra a felfedezésre jutott, hogy a »helyzet magasságát« azok a munkások állnak, akik a Westminster-palota tornyát javítják mostanában. Az angol parlamentet is kikezdte az idő vasfoga és oszlopai, szobordiszitése, erkélyei kezdenek mállani, úgyhogy sürgős szükség volt a palota külsejének restaurálására. A javítást a Viktória-tornyon kezdték, amely 336 láb magas, ami körülbelül száz méternek felel meg. Villamos lift viszi fel a munkásokat a torny tetejére. Nyolc munkást szállít egyszerre és lefelé két tonna megterhelést bír el. Átlag negyvenszer megy fel és le naponta.

A lift kezelője elmondta az újságírónak, hogy nem cserélne egy newyorki felhőkarcoló liftvezetőjével, mert a torny tetejéről pompás kilátás nyílik egész Londonra és mérföldekre gyönyörködhetik a szép környékben. Amellett fent olyan kütűnő a levegő, mint sehol Londonban. Amikor lent a sűrű ködben szinte megfulladnak, a tetőn ragyogóan süt a nap és gyakran megtörténik viszont, hogy amikor lent enyhe az idő, fent olyan hideg van, hogy majd megfagynak. És milyen különös a nyüzsgő város képe, a hatalmas autóbuszok hangyáknak látszanak. A Viktória-torny 75 négyzetláb kiterjedésű területen épült és a világ egyik legszebb tornya. Ötvenkét lábbal magasabb, mint a westminsteri székesegyház campanilleje. Tonnaszámra hozzák most le tetejéről a faragott díszítéseket, szobrokat, kőtáblákat, amelyeket London sós levegője alaposan kikezdett. A restaurációs munka 133.000 fontjába kerül az angol kincstárnak.

BAJMOKI HIREK. A rendőrség értesíti a kerékpártulajdonosokat, hogy a rendszámok megérkeztek és mindenki jelentkezzék mielőbbi átvételére. — Mándics Marián miniszteri kiküldött meglátogatta a magyar elemi népiskolákat és nagy megelégedését fejezte ki a tanítóknak. — Csütörtökön fejezték be a bajnoki és telecskai újoncok évi sorozását. A jelentkezők 80 százalékát alkalmasnak találták.

— Egy »szerény« ellenzéki panasz. Quebec tartomány törvényhozási testületében T. D. Bouchard, a szabadelvű ellenzék vezetője, felolvasta Lorenzo St. Onge rochebeauforti kisgazda »néhány szerény panaszát« a kormány agrárpolitikája tárgyában. A panaszos levélke sűrűn teleírt 11 és fél méter hosszú papírtekercset borított el; megírása hét napig, felolvasása öt óráig tartott.

— Nyomtalannul eltűnt egy muzslai szabóinas. Petrovgrádról jelentik: Juhász István muzslai földműves jelentette a rendőrségen hogy 16 éves fia, aki szabóinas, négy nap előtt eltűnt. Valószínűnek tartja hogy a fiu fürdeni ment és a vízbe fulladt. A rendőrség megindította a nyomozást.

KIKINDAI HIREK. A városi közbiztonsági építési munkálatai már annyira előrehaladtak, hogy 55500 az új közbiztonsági üzembe helyezik. — A Kébics és Reisinger kérszruha üzletben gyanus körülmények között tűz támadt. A rendőrség a két kereskedőt letartóztatta és átadta a bíróságnak. — Müller Ferdinánd 12 éves kikindai fiu játék közben oly szerencsétlenül esett el, hogy bal karját két helyen eltörte. Szintén karját törte és agyrázkódást szenvedett Mityin Jován 16 éves kikindai fiu, aki a négy méter magas operafáról zuhant le. — Likics Péter tofolai gazda kocsiával elgázolta Basaid közelében Felbab Miléna 3 éves kislányt. Vizsgálat indult annak megállapítására, hogy kit terhel a felelősség a szerencsétlenség miatt. — Csótics Ilija mokriini gazdálkodó szállása leégett a kár tetemes. A vizsgálat megállapítása szerint gyújtogatás történt.

— Megugrasztott a rendőr egy verekedő társaságot Noviszádon. Vasárnapra virradóra 3 óra tájban a noviszádi Fehér kocsmából a Detlinara felé haladt egy legényekből és lányokból álló ittas társaság. A Nikola Teszla utca végén a társaság tagjai rátámadtak egy novibecsei fiatalemberre, akit balsorsa éppen velük hozott össze. A megtámadott hangosan rendőrről kiáltott és menekülni igyekezett. Gál őrszemes rendőr futólépésben rohant a verekedők felé, mire a támadók megfutamítottak, s a novibecsei fiatalember szerencsésen megmenekült. Másor nyílván jobban megválasztja társaságát, ha Noviszádra látogat el.

MOLI HIREK. Tóth Gáspár cipész mestertől ismeretlen betörők husz kiló szalonnát és egyéb élelmiszert loptak. Lejkó Istvánnétől pedig 2 ló-pokrócot. Melon megkezdődött a pálinkafőzés. A kilátások igen kedvezőek, a 130 literes kazánból 12-16 liter pálinkára számíthatnak. — Mátics Raduskó mechanikus hegésztes közben súlyos égési sebeket szenvedett a karján Vaszlónik István cipész mester küsső tulsokáig iddögált a kocsiban. Felesége elibe ment s nagy konyhával igyekezett sietésre nőgatni a férjét Szerencsére közbeleptek a járókelők s megakadályozták a vérengzést. — Balaskó Pájó borbélyinas favigás közben fejével átvágta a lábfejét. Súlyos sérülésével kórházba szállították.

— **Gazdája sirját örzi éjjel-nappal egy hűséges kutya.** Kunmadarasról jelentik: Hat héttel ezelőtt temették el Igaron Medgyaszay Vince földbirtokost. A temetésen a gyászkocsi mögött kísérte gazdáját utolsó útjára a földbirtokos Tisza nevű kutyája. A hűséges állat, akit gazdája nagyon szeretett, azóta éjjel-nappal örzi a földbirtokos sirját az igari temetőben. Többször megkísérelték a kutyát visszavinni Medgyaszayék házához, de nem sikerült. A hűséges kutyát a temető gondnoka élelmezi, aki mindennap odaviszi a sirhoz Tisza eledelét.

Csillárok
 o'csón és szép választékban kaphatók:
„RADIO LUX”
 Noviszád, Kralja Aleksandra 24

— **Autó és motorkerékpár összeütkezése a nemzetközi uton.** Pénteken este súlyos kimenetelű baleset történt Feketic és Vrbász között a nemzetközi autót elágazásánál Papp Iván bácskátopolai cukrász motorkerékpáron Vrbászra igyekezett. Mögötte hajtott autójával Vitsek Sándor kulai gyógyszerész, ki annak tette le Noviszádon az autövetető vizsgát. Az elővigyázatosan hajtó Vitsek az ut közepén hajtó Pappnak messziről szüntelenül jelzéseket adott s ahogy közelebb ért, Papp jobbra tért az uton. Vitsek, abban a hitben, hogy jelzésére tért ki Papp, előzte a motorkerékpárt, mely ugyanakkor ismét balra csapott át, úgyhogy teljes erővel beszaladt az autóból oldalról. Papp az összeütkezés következtében lerepült a motorkerékpárról és eszméletlenül terült el az uton. Vitsek a sérült autójába téve azonnal a novivrbászi dr. Tessényi szanatóriumba vitte, ahol ponyvasalpi térést állapított meg. — Ugyancsak baleset érte a szrbóbráni országuton Bogicević Momcsilo beográdi lovassági főhadnagyot, Schwarz Jenő novivrbászi cukorgyári vezetőigazgató vejét. Az egyedül hajtó, betegszabadságát Vrbászban töltő főhadnagy parasztszekerrel ütközött össze, miközben új autójával az árokba fordult. Az autó hasznavehetetlenné vált, vezetője csak könnyebbtermesztű horzsolásokat szenvedett. — Dubrovnik közelében különös autóbaleset érte a novivrbászi származású Fuchs Istvánt, a zágrebi olajgyár noviszádi kirendeltségének vezetőjét. Feleségével niszuton kirándulást tett Dubrovnik környékén autójával; mindketten elől ültek, Fuchs vezette az autót. Egy darázs repült be, Fuchs a kormányt elengedve legyezgette a darázst felesége arca előtt, az autó felborult s a fiatalasszony súlyosan megsérült.

— **Kikindán ma hétfőn kezdi el munkáját az adókövető bizottság.** A kikindai adóhivatalban ma kezdődnek az adókövető bizottság tárgyalásai. 19-én hétfőn: gyárosok, gabona, fa, mezőgazdasági gépkereskedők, mechanikai felszerelések kereskedői, szesz, rövid- és divatruha szakmabeli kereskedők valamint más nagykereskedők és fűszeresek. 20-án: szatócsok, gyümölcs, liszt, papír és könyv valamint cipő és kalapkereskedők. 21-én: arany- és érmesek, ócskavas, toll, baromfi kereskedők, rádió felszerelési üzletek tulajdonosai, vegyes kereskedők, kocsmárosok, szállítók. 22-én: élelmiszer gabonaügynökök, vendégösök, furdótulajdonosok, kofák és mindazok, akiket az adókövető bizottság megállapítása szerint először adóztatnak meg. Az adókövető bizottság ma reggel 8 órakor kezdi e munkáját a többi napokon délután 3 óráig dolgozik.

— **PETROVOSZELŐI HIREK.** A tantestület Jerkovics Szávó igazgató elnökletével gyűlést tartott amelyen az igazgató ismertette a legújabb rendeleteket. A rendeletek felolvasása után minden tanító bejelentette, hogy osztályában milyen szemléltető eszközökre volna még szükség. — Az előjáróság többször hirdetett már községi bábai állásra pályázatot, de nem érkeztek pályázatok. Most ismét kiírták a pályázatot, amelyet 15 napon belül kell beadni a községi elnök címére.

Olvassa a Reggeli Ujságot!

Uj Harun Al Rasid módjára járja a világot az indórai maharadzsa

Párisból jelentik: Az egész világsajtót bejárta az a hír, hogy Kelet-Franciaországban kémkedés gyanúja miatt letartóztatták az indórai maharadzsa. A fiatal maharadzsa az erődítések vonalán fényképezett, ezzel hívta fel magára a hatóságok gyanúját. Fényképeit előhívták és megállapították, hogy a maharadzsa és megállapították, a maharadzsa nem katonai szórakozásból fényképezett. A lemezek elkobzása után a maharadzsa szabadlábra helyezték.

A TRAGIKUS OK

Ez a kémkedési kaland egyik nem is feltűnő fejezete a harminc éves indórai maharadzsa regénybe illő excentrikus életének. A fiatal maharadzsa, óriási vagyonok ura már

évek óta járja a világot.

Cél nélkül, romantikus kalandokat, újabb és újabb különös élményeket keresve kóborol Európa és Amerika nagyvárosaiban és gyakran eltűnik az őt állandóan kereső detektívek elől is.

Mint arról a Paris-Soir beszámol, a maharadzsa családi tragédia készítette az izgalmas kalandokkal teli világcsavargásra. A most harmincéves maharadzsa

tizenhat éves korában megnősült és egy tizenöt éves leányt vett feleségül.

Házassága második évében felesége meghalt és a maharadzsa azóta sem tud megvigasztalódni. Évekkel ezelőtt elhagyta országát és világszerte utazással igyekezett elfelejteni nagy bánatát. Annak ellenére, hogy óriási vagyonnal rendelkezik, világszerte utazása során nemcsak a gazdag és előkelő turisták által látogatott fürdőhelyeken és nagyvárosi szórakozóhelyeken fordul meg. Sőt éppen ellenkezőleg: igyekszik inkognitóban elkeveredni idegen nagyvárosok társadalmában és közvetlen közelről szemlélni az életet.

Gyakran mint egyszerű munkás vállal munkát,

mint az arab mesék szultánja, Harun el Rasid. Hogy megismerhesse a munkássorsot, politikai emigránsokkal barátkozik, nyomortanyákon lakik és mindenütt gondosan eltitkolja a fejedelmi származását és tulajdonképpen »fogalkozását«.

Az európai rendőrségek érdekes adatokat gyűjtöttek eddig is a különös sorsu maharadzsa szeszélyeiről. De a hiteles adatokon kívül számos többé-kevésbé ellenőrizhetetlen legenda is kering a romantikus életü maharadzsa körül. E hírek szerint Párisban hindu diákokkal barátkozott, akikkel gyakran heves politikai vitái voltak. Hosszabb időt töltött Londonban is, ahol napszámosként kereste kenyerét és rakodómunkás volt a Temze rakodópartján.

Mint csavargó is sokat kóborolt Anglia országútjain.

Egyes legendák szerint Newyorkban ugyancsak munkásne-

gyedben lakott és itt állítólag feleségül vett egy munkásleányt. Gyakran jelennek meg kalandjairól cikkek a világsajtóban, de a maharadzsa soha nem cáfolja a különös történeteket.

A MAHARADZSA ELTŰNIK

Ugy tudják róla, hogy miután már kellő tapasztalatot gyűjtött kalandozásai során, visszatér hazájába és ismét elfoglalja ősei trónját. Állítólag csak azért akarja megismerni a világ nyomoruságát, hogy közvetlen közelről lássa a tömegek szenvedését és ezzel lecsökkentse felesége elvesztése felett érzett mélységes gyászának

fájdalmát. Földközi utazása során szerzett gazdag tapasztalatairól

könyvet fog írni az indórai maharadzsa

és ez a könyv bizonyára igen érdekes dokumentuma lesz az emberi szenvedésnek.

Keletfranciaországi kalandja után ismét nyoma vesztett az indórei maharadzsnak. Lehet, hogy csakhamar ismét mint dokkmunkás, vagy mint csavargó vonja magára a figyelmet, hogy azután ismét sietve elmerüljön valamelyik metropolis emberáradatában.

India egyik leggazdagabb fejedelme évek óta így járja a világot, gyakran nélkülözve és rongyos ruhában, a munkanélküliek és csavargók keserves sorsát osztva igyekszik felejtetni saját bánatát és gyűjti érdekes tapasztalatait később megírandó utleírása számára.

SZÍNHÁZ-FILM

Noviszád közönsége tombolva ünnepelte a horgosi Gyöngyösbokrétát

A horgosi Gyöngyösbokréta szombaton este szerepelt először teljes műsossal Noviszádon. A város magyar lakossága átérzte a bokréta vendégtételek jelentőségét s ez est iránt kivételesen nagy érdeklődést tanúsított. De nemcsak Noviszád hanem a közeli és távolabbi vidék magyar vezetőrétege is érdeklődéssel fordult a horgosi noviszádi szereplése iránt. Eljöttek többek között dr. Deák Leó és dr. Palásthy Ödön Szomborból, dr. Reök Andor Horgosról és még többen mások.

A Gyöngyösbokréta felléptét kertmagnitól kapcsolta egybe a noviszádi Református Glvasókor. A kerti helyiség hatalmas nézőtere a koraesti éjszakai benépesült közönséggel s a társaságban volt a helyzet, hogy ritkán látott hatalmas nézősereg előtt peregnék le a horgosiak szébbnél-szebb táncai. A vendégek kitűnő zenekara sórakoztatott indulót játszott, a muzsikához a doboszt, — a magaságos egek szolgáltatták. Villámok cikáztak az égbolton, lassan megeredt az eső, s mikorra az előadás megkezdésének ideje elérkezett, szaporán öntözgették a nézőteret az egek csatornáival. A szereplők és a közönség bevo-

nult a nagyterembe, amely természetesen zsúfolásig megtelt.

A nemvárt »műsoron kívüli« szám miatt megkésve kezdtek az előadást, de a közönség híven kitért. Türelméért nem maradt el a jutalom, mert amikor a bokréta tagjai egymásután eljötték a kisbokrétát, a tipegő csárdást a ríszlót, a nagybokrétát és a többi szébbnél-szebb népi táncot, a közönség lelkesedése szinte nem ismert határt és tombolva ünnepelte a táncosokat. Szobonya Bertalant a bemondót és dr. Hegedűs Lászlót, a táncok betanítóját, a horgosi Gyöngyösbokréta megszervezőjét.

A horgosiak tánca kivétel nélkül rendkívül gyorsütemű s így igen fázrasztó. A táncosok azonban fáradhatatlanok voltak. A műsort Szegszárdy Sándor nagy sikert aratott énekszámai tarkították, azonkívül falusi jelenetek, többek között paprikahasítás, amelyre a közönség egy része élénk és derűs tüszögéssel reagált, mert a híres horgosi paprika atomnyi részecskéi a levegőben szerteáradtak. Ez azonban csak emelte az est érdekességét amely azután a reggeli órákig tartó vigkedélyű táncmulatsággal folytatódott.

Szivgárdistákat avattak Bajmokon.

A bajmoki magyar Keresztesek Otthonában pénteken délután nagy ünnepség volt. Este 6 órakor avatták fel az ifjú szivgárdistákat. A hetven szivgárdista fehér ruhában négyes sorban indult Herczeg Ilona vezetésével a templomba, az oltár szébbnél-szebb virágokkal díszítve fogadta a gyermekeket. Hegedűs Lénárd esperes-plebános tartotta a vecsernyét, ez alatt végzte az avatást s a gyermekek igen bátran és hangos szavakban mondták el a fogadalmi imát. Ennek végzetével minden felavatott szivgárdistának személyesen tüzte fel a jelvényt és megható beszédben magyarázta el, hogy mi a szivgárdistának a hivatása. A vecsernye után a Keresztesek Otthonában avatási szavakat, párbeszédet adtak elő. Pénzes Miska, Czindel Laci, Paor Lajos, Herold Józsi, Dulits Veronka, Veréb Cili, Czindel Panni, Fremond Károly és Lehotai Károly, Hegedűs Anti, Dudás Mi-

sa és Gál Vera. Zenével kísérte ifj. Wolf Lőrinc és a vegyes énekkar Hegedűs Lénárd esperes-plebános hálás köszönetet fejezte ki a buzgó, fáradtságot nem ismerő vezetőségnek és kéri továbbra is az Istennek szentelő buzgólkodásukat, hogy erős vallásos és kitért katolikus hívőket neveljenek. Befejezésül minden szivgárdista süteményt kapott, jószívű asszonyok ajándékát.

««(III)»»»

EGY FOGYÓKURÁS NÖT FELMENTETT A BÍRÓSÁG A LOPÁS VÁDJA ALÓL:

Lopással vádolva bíróságra került, Am ítéletileg, mint később kiderült A bírő felmenté életlátásával Enyhítőkörülmény alkalmazásával Az ítélet így szól: kell biz ehhez kurázs Nem beszámítható, — soványítókurás.

SAVANYU VENDEL.

A magyar kormányzó születésnapjának megünneplése

Budapestről jelentik: Horthy kormányzó 71. születésnapját a honvédség vasárnap reggel zenés-ékesztővel köszöntötte. Szombat este a helyőrségek az ország egész területén zenés takarodót tartottak. Vasárnap reggel a legénység és tisztjeik istentiszteleteken vettek részt, majd a csapatparancsnokok díszszélmét tartottak a csapatok felett. A tábornoki kar déli kerületében ünnepelte a magyar államfő születésnapját. A díszbéd időpontjában a Gellért-hegyen elhelyezett tüzérség 24 díszlövést adott le.

Különös és szomorú kiállítás Madridban

A rablott tárgyak várják régi gazdájukat...

Madridból jelentik: A spanyol fővárosban jelenleg tizennyolc hatalmas épületben különös, de egyben szomorú kiállítás nyílt meg. A tizennyolc épületben azokat az elrablott háztartási cikkeket állították ki, amelyekért még eddig nem jelentkezett régi tulajdonosuk. A legértékesebb tárgyakat a madridi kaszinóban állították ki.

A pianók, zongorák, olajfestmények, szőnyegek, márványszobrok, fadaragások, üvegszekrények, porcelánok, régi fadaragású csillárok, sőt régi középkori fegyverek is nagy számban találhatók itt.

Nemes hölgyek és tiszteletreméltó külsejű öreg urak járják kutató pillantásokkal a termeket és folyosókat s hogy némelyek már megtalálták gazdájukat, azt mutatják az egyes tárgyakra erősített névcédulák.

Különleges muzeum ez, ahol mindenki a maga tulajdonát keresi.

Más épületekben, így például az egyik új miniszteriális épületben a Hippodrom mellett,

ágybetétek, ágyneműk, jég-szekrények, varrógépek, gramofonok és mindenféle fajta háztartási cikkek várják a régi gazdákat.

Itt már nem igen látni arisztokrata közönséget, hanem sokkal inkább egyszerű embereket, hiszen a kispolgári lakásokat sem kímélték a vörös uralom hosszú hónapjai alatt a bolsevista bandák. Hivatalos megállapítás szerint több ezer lakást fosztottak ki Madridban, nagyrészt úgy, hogy a lakásokban egyetlen szög nem maradt a falban.

««(III)»»»

PÁRBESZÉD AZ ESKÜDTSZÉKEN. A Daily Mail egy kis párbeszédet közöl, mely a cornwalli esküdtsek tárgyalásán hangzott el az elnöklő bíró és a vád képviselőjével megbízott ügyvéd között. A bíró egy bibliai idézetet mondott.

— Bocsásson meg, my lord, — szólt közbe az ügyvéd — de nem helyesen idézett.

— Persze, ön jobb nevelést kapott, mint én.

— Nem panaszkodhatom, my lord, hogy elhanyagolták a nevelésemet.

A párbeszédnek az az érdekessége, hogy az ügyvéd fia a bírónak

ROSSZUL RAJTOLT A FERENC-VÁROS

Budapesten szombaton játszotta az első idei Középeurópai Kupamérkőzését a prágai Spárta és a Ferencváros. Az első félidőben a Ferencváros aránylag könnyen 2:1 arányú vezetéshez jutott, de a második félidőben fölénykedni kezdett, úgyhogy végül a Spárta győzött 3:2 arányban. A Ferencvárost a budapesti közönség alaposan kifityülte, amire eddig nem igen akadt példa.

««(III)»»»

VASÁRNAP EVEZŐSVERSENY LESZ NOVISZÁDON

A jugoszláv evezősövetség legutolsó közgyűlésen elhatározta, hogy az országos bajnokságokat megelőzően, az ország evezős-egyesületei zónánként tartanak versenyeket a zónabajnok címért és pedig a dunai, a zágrebi és a tengerparti zónában. Csak a zónabajnokok vehetnek részt az országos bajnokságon. A selejtezőknek nevezhető versenyek azért szükségesek, hogy

az országos bajnokságon csak a legjobb csapatok vehessenek részt,

főként költségmegtakarítás miatt. Ugyanis az országos evezősövetség megtéríti az egyesületeknek a versennyel járó költségeket és ilyen formán óriási összegre volna szükség, ha minden egyesület annyit csónakot nevezne be, amennyit éppen kedve tartja tekintet nélkül arra, hogy felkészülve, vagyis kilátás reményében indul-e a versenyen vagy sem. Különösen súlyos anyagi megterhelést jelent a tengerparti egyesületek részvétele, mert eddig a négy egyesület rendszerint az összes versenyszámokban résztvevő 7 csónakkal és egyesületenként kb. 35-40 evezőssel.

Kétségtelen, hogy tekintettel az evezősegyesületek nagy számára, a dunai zóna versenyei nivós sport-élvezetet ígérnek. A tavalyi noviszádi verseny sajnos a katasztrófális időjárás következtében csak nagyon kis számú közönség előtt zajlott le és így közönségünk nagy része még nem láthatott igazán nivós evezősversenyt. Ha 25-én az idő kedvez, úgy Noviszádnak régiótott sport attrakcióban lesz része.

«««(III)»»»»

Rövid sport hírek

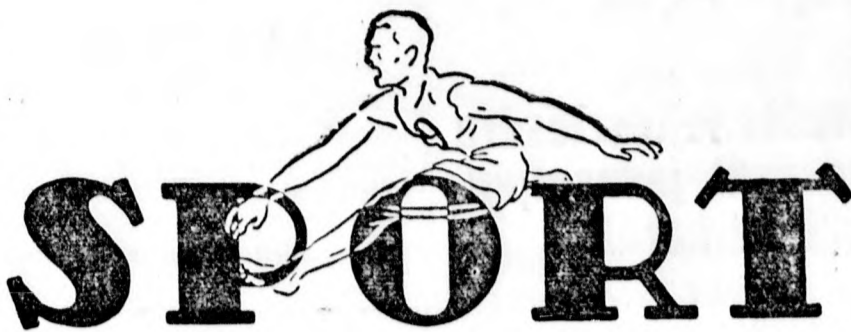
A noviszádi Borbély SK alább felsorolt játékosait kérem, hogy ma, hétfőn délután 3 órára jelenjenek meg a Karagyorgye-pályán. Fehér, Ipacs, Rápoti, Németh L., Jurik, Bugarszki, Weber, Bránkó, Majtány, Jóc, Milosevics, Müller, Kapmayer, Morgenstern. A Pincér és Zenész sport klubok csapatával játszunk. Intéző.

«««(III)»»»»

Futball-eredmények

BUDAPEST:

Taxisok-Bocskai 3:1 (3:1). Nemzeti bajnoki mérkőzés.

32 nemzet 6000 leánya vesz részt a magyarországi cserkész-táborozáson

A lenszöke skandináviól a sárga jagánon keresztül, a szurokfekete négerig minden színárnyalat képviselve lesz

Budapestről jelentik: A Magyar Leánycserkész Szövetség július 25-től augusztus 7-ig rendezi Leánycserkész Világ-dsemboriját. Ez lesz az egész világon a legelső leánycserkész-dsembori.

Felkerestük Lindenmayer Antóniát, a »Leánycserkész Szövetség« fáradhatatlan elnöknőjét, aki a következőket mondotta a nagy cserkészdsemboriról:

— Büszkéek lehetünk rá, hogy a Világszövetség nekünk engedélyezte a legelső leánydsemborit. Éppen ezért, szeretnénk is kitenni magunkért Annnyival inkább, mert a Világszövetség tízéves jubileumát is ünnepljük egyben.

— Harminckét nemzet 6000 leánya jön el hozzánk a táborozásra:

az európai nemzeteken kívül India, Ausztrália, Dél-Afrika, Japán és Newseland is képviselve lesz. Ötször ennyi jelentkezőből válogatjuk ki az »anyagot«, mert a Világszövetség nem akart monstre felvonulást. Csupán 6000 személyes táborozást engedélyezett mintának.

Nagy látványosság lesz a leányok színómpás, nemzeti viseletbe öltözött felvonulása.

Bemutatjuk valamennyi résztvevő nemzet jellegzetes népviseletét, nemzeti dalait és táncait.

— A finn leányok, például, bemutatják a saját szövésű menyasszonyi kelengye készítését és egy finn lakodalmat. A hollandok a fapipős szélmalomtáncot. India barnabőrű gyermekei pedig eredeti hindu vallási táncukat. A legszökebb skandináviól a legsárgább japánon át a legsötétebb négerig, minden színárnyalat képviselve lesz.

A népes angol csoport dominiumi tagjai, az USA kevert nációi között mindenféle fajta cserkészleányt találunk.

— Minden náció magával hozza a teljes konyhafelszerelését, — mi csak a főzéshez szükséges nyersanyagot adjuk. A török piláftól az olajos articsókáig, fecskefarklevestől rákpudingig minden készül a táborban. Az egzotikus nemzeti éledelehez valókat konzervben hozzák magukkal a lányok, — akiket mi

a csirkepaprikás készítésének titkaiba fogunk beavatni.

— Lesz »baseballe« verseny, téstagyurási, babapólvázási, főző és ezer más verseny. Ki mit akar. A lányok már letették a »világismeret különböbát«, akik több nyelven beszélnek, azok »sisters«-i minőségben fogják kalauzolni a

vendégeket az egész országban.

— Itt találkoznak legelőször az évek óta levelező, ugynevezett »Pen-Friends«-ek egymással, amit cigányozással és más magyaros mulatozással ünneplünk meg. A Felvidék cserkészleányai is most jönnek először haza.

— Legnépesebb a lengyelek, hollandok és svédek csoportja. Külön érdekessége a svédek csoportjának, hogy azt

Sibylle hercegnő, Gusztáv Adolf svéd trónörökös felesége vezeti,

aki kint is fog lakni egészidő alatt a táborban, egy sátorban. A svéd trónörökös képviseli hivatalosan a Cserkészfiúk Világszövetségét, amelynek alelnöke, pár napra eljön ő is, de ő nem fog a táborban lakni. A megnyitás napján hódoló díszfelvonulást tartunk

a kormányzó ur és a Főméltóságú asszony előtt,

a menetben Anna főhercegnő leánykaival, akik már »tündérek« — a »farkaskölyök« leányváltozata — szintén ott lesz.

— Talán még érdekelni fogja, hogy a posta gyönyörű új bélyegeket bocsát ki ebből az alkalomból. Légrády Sándor tervezte, aki a Szent István bélyegeket is tervezte, már nyomás alatt is vannak.

Kétségtelen, hogy idegenforgalmi szempontból felbecsülhetetlen értékű a leánycserkészdsembori. A 600 fiatal lány ugyanis legalább huszezer felnőtt vendéget hoz magával a világ minden tájékáról.

F. R.

KUSOCINSKI

14:24.2-es IDŐVEL LEGYŐZTE A 14:24.8-at FUTÓ TILLMANT

Stockholmból jelentik: A stockholmi stadionban nemzetközi verseny volt. A kiemelkedő eredmény Kosucinski új lengyel csúcseredménye és győzelme a Jonsson svéd csúcsát megjavító Tillman fölött. Eredmények: 1500 m.: 1. Andersson svéd 3:53.8, 2. Sarkama finn 3:55.2. 800 m.: 1. Andersson II. svéd 1:55. — 3000 m.: 1. Jansson svéd 8:28.6, 2. Schaumburg német 8:29.2. — 3000 m.: akadály: 1. Larsson svéd 9:20.8 mp, 2. Lindbald finn 9:22, 3. Söderström svéd 9:32. — 5000 m.: 1. Kusocinski lengyel 14:24.2, lengyel csúc, 2. Tillmann svéd 14:24.8 svéd csúc. — Diszkosz: 1. Bergh svéd 47.28, 2. Schröder német 46.20.

ÉPITIK MÁR AZ OLIMPIAI FALUT HELSINKI MELLETT

Helsinkiből jelentik: Az olimpiai előkészületek teljesen programszerűen folynak. A nagy stadion oldalában már teljesen kitöltötték az ugynevezett »olimpiai rést«. Ez annyit jelent, hogy most már egészen körben övezik a tribünök a versenypályát, míg eddig a nagytribünnel szemben lévő oldal nyitva állt. A helsinki stadiont ugyanis még annak idején úgy tervezték, hogy szükség esetén ki lehetne bővíteni a tribünöket. Ez a szükség most bekövetkezett és a tribünök sorában mutatkozó rést beépítették. Ezáltal most már az állóhelyekkel együtt

65.000 ember nézheti minden nap a versenyeket.

A stadion versenypályája már tökéletesen használható állapotban van, ezt nagyrészt maguknak a versenyző atlétáknak lehet köszönni, mert a legnépesebb bajnokok vállalkoztak arra, hogy szakszerűen hengerelék és ápolják a pálya talaját és készítik elő az ugrópályákat, hogy legalább olyan jó legyen, mint a stockholmi stadion, amely elismerten Európa legjobb versenypályája és egész sereg világrekordot ért el már rajta.

Közvetlen a nagy stadion mellett Töölö kertvárosban építik az uszómédecencéket. Kemény gránitszikkákba robbantják az uszoda médecencéjét, mert Helsinkiben és környékén a talaj csupa szikla.

Az uszóstadion tribünjein 13.000 ember kap helyet.

Miután Helsinkiben a víz meglehetősen hideg gondoskodtak melegítő berendezésről is, hogy szükség esetén pontosan a nemzetközi Olimpiai Bizottság által előírt 20-22 fokon tudják tartani az uszoda vizét. Hasonlóképp ragaszkodnak a finnek ahhoz az előírásához is, hogy az uszoda vízfelülete »enyhén fodros« legyen. Külön hullámozgató készülékeket szerelnek fel az uszodákn, hogy a víz egyetlen pillanatig se legyen teljesen tükörsima.

Helsinki városától mindössze 13 pernyire van autóbusszal Käpylä városrész, ahol az olimpiai falu épül 3000 átléta számára. Itt is szorgalmasan robbantják a házhelyeket,

mert 30 darab háromemeletes ház épül a versenyzők számára.

A legmodernebb berendezés és minden kényelem meglesz ebben a faluban. Tulajdonképpen nem is kifejezetten olimpiai célokra épülnek ezek a házak a finn olimpiai bizottság csak 70 napra veszi bérbe a lakásokat és az Olimpia lezajlása után rendes lakótelep lesz az olimpiai falu helyén. A rendezőség kiszámította, hogy a háromezer új ágy felszerelésére kereken 100 kilométernyi hosszú vászon kell és már most megkezdtek az előjegyzést, hogy az olimpiai falu ágyneműiből ki mennyit hajlandó átvenni az olimpiai után. Az olimpiai falu központi épülete lesz az új lakótelep iskolája a központi vendéglőt pedig a versenyek után mozivá alakítják át

«««(III)»»»»

— Megtalálták a »hiányzó láncszemet«: a majomfarku embert. Ceylon szigetén, a Lipton-féle teaültetvény közelében majomfarku embert találtak, aki állítólag a legtökéletesebb megtestesítője a maimokat az emberekkel összekötő Darwin-féle »hiányzó láncszemnek«. A Jang nevű 18 éves bennszülött foglalkozására nézve kósárfonó, hatalmas majomfarkát nemcsak kapaszkodásra használja, hanem cigarettacsomagot is tud vele kinyitni, vagy újságlapjait fordítani. A majomfarku embert Amerikába vitték, ahol egy vállalkozó a newyorki világhírlapon mutatja be.

KÖZGAZDASÁG

A jugoszláviai földmivelés fejlesztésére részletes terv kidolgozását javasolják a mezőgazdasági kamarák

A jogasztási adók módosítását követelik a földmives érdekek védelmére

Beogradból jelentik: A mezőgazdasági kamarák kiküldötti kétnapos konferenciát tartottak Beogradban Badzsák Milán, a dunabánsági mezőgazdasági kamará elnökének vezetésével.

A konferencián a földműveseket érdeklő összes kérdéseket megvitatották. Határozati javaslatokat fogadtak el a községi fogyasztási adók, a mezőgazdasági termények értékesítése és ára, az államnak és szövetkezeteknek a mezőgazdasági eszközök gyártásában való részvétele, az oltóanyagok, cement, kékítő és műtrágya ára tekintetében. Határozati javaslatokat fogadtak el a régi mezőgazdasági adósságok és a cukorrépa árának rendezése ügyében is. Megegyeztek arra vonat-

kozóan is, hogy megalakítják a mezőgazdasági kamarák szövetségét.

Elhatározták, hogy az 1940. évi olajmagvák és egyéb mezőgazdasági termények árának megállapítására konferenciát hívnak össze. Követelték a passzív területre szállítandó mezőgazdasági termények vasúti díjszába 75 százalékos csökkentését is.

A konferencia ezenkívül azt javasolta, hogy a jugoszláv mezőgazdaság helyzetének javítása céljából országos tervet dolgozzanak ki. Végül elhatározták, hogy a mezőgazdasági kamarák szövetségének alakuló közgyűlését ez év augusztus 16-án fogják megtartani.

TÖRÖKORSZÁGBÓL TILOS

A SZAMÁR- ÉS ÖSZVÉRKIVITEL

Aggaszt e hír, hogy nem szabad kivinni Törökországból öszvért s szamarat;

Vajjon mi lesz ez ország sorsa, kérdem.

Ha minden öszvér s szamar bent marad

FANYAR TÓBIÁS

URANIA MOZI, Noviszdád

(Leszállított nyári helyárak)

Ma 5, 7-15 és 9-15 órákor

Herceg Ferenc világhírű regénye nyomán készült film:

Kék róka

Willy Birgel, Zarah Leander, P. Hörbliger

NYILTTÉR*

Felhívom Spangl Ádám apatini kereskedőt, ügyvédemnél tett ígéretének tegyen eleget, mert bűnvádi feljelentést teszek, tartalmát sajtó utján közlöm.

Noviszdád, 1939 június 17.

Stefán Anna

NYILATKOZAT

A noviszdái Hauser Oszkár-féle fűszerüzletet megvettem. Felszólítom a cég hitelezőit, hogy esetleges követeléseiket nyolc napon belül nálam jelentésük be, mert máskülönben azokról felelősséget nem vállalok.

Noviszdád, 1939. június 19.

STERN LEÓ

Noviszdád, Primorszka 24/B.

*) E rovatban közölték nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

EGY JO HAZISZER TÖBBET ÉR EZER JÓTANÁCSNÁL! Mindenkit meggvőz erről a

„Növényharmat”

a legjobb és legerősebb házi fluid. 3 csepp elég bedörzsölésre, vízzel szájozításra, kockacukron elszopogatva, stb. Ára 12— dinár. Kapható mindenütt! Csak zöld üvegekben való!

Dr. Filipon creme a legjobb és legkedveltebb nappali krém. Ára helyben és vidéken 14.— dinár. Apoteka Kuchler, Vrsac. 2474

KERÉSEK két mezőgazdasági kocsi bérlet a szállásra Noviszdád, Kr. Petra II. 39, a háztulajdonosnál 4241

MESTERVIZSGÁVAL rendelkező elsőrendű női-szabó, szabásznak, munkavezetőnek, társnak menne. Noviszdád, Dosztojevicska 10. 4314

Irodai felszerelés

minden iparos és kereskedő részére

csak 198 dinár.

3 darab oktáv nagyságú bekötött „SZÁMLA-KÖNYV” nyomással.
2 darab bekötött nagy „SZÁMLA-KÖNYV” nyomással,
3 darab bekötött „Notta” nyomással.
3 darab bekötött „Nyugta”-könyv nyomással, pénzfelvitel nyugtázására.
100 darab levélpapír nyomással.
100 darab boríték nyomással.
3 darab grafit iron
1 darab ironhegvező.
1 darab törlogumi.
6 darab vegyes toll
1 darab itató
1 irat-tartó a posta eltevésére.

Az összes fentnevezett áru elsőrendű minőségű. Kérjen mintákat!

T. T.

R. BAJ, Zagreb

Draskovicseva ul. broj 16

Olvassa el holnapi hirdetésünket!

Reggeli Újság

Uredništvo i administracija

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Noviszdád, Kr. Petra II. (Futoski put) 50

Telefon: 21-37, éjjel 20-58

Felelős kiadó: Andréa Dezső

Blazsek Ferenc

Pretpiata — Előfizetés:

Egy óra 28— dinár

(kiborító útján 30 din.)

Három óra 80— dinár

(kiborító útján 86 din.)

Félévre 160— dinár

(kiborító útján 172 din.)

Izlezi svakodnevno - Megjelenik naponta

Post. čekovni račun — Postacsekkiszám: Zagreb, 46.692

— Ez az utolsó szava, méltóságos uram? — kérdezte elnehezült szívvel Apagyi Gábor.

(Mert hogy már megkapta jószolgálati fejében Teleki a birodalmi grófságot s így kijárt neki a méltóságos titulus.)

— De sőt még meg is toldom, Apagyi uram. Mondja meg a fejedelmeknek, hogy én magam vezetem ellene az erdélyi sereget s nagy örömmre fog szolgálni, ha a fejét levágathatom; legalább így megszabadul az ő nyugtalan, destruktív szellemétől ez a szerencsétlen ország örökre.

Apagyi még válaszolni akart, szólni kívánt a testvérvér kimélése érdekében, de most odakint az előcsarnokban nagy láрма s kiáltozás támadt, mintha többen dulakodtak volna.

Teleki Mihály az ajtóhoz lépett s fölívította.

— Miféle láрма ez itt? — kiáltott ki haragosan.

— Kegyelmes nagy uram, — hangzott kívülről, — egy magyart fogtunk el, aki Thököli mellett lázított az országgyűlés tagjai között.

A kancellár fegyveres emberei egy fiatal nemes tuskoltak előre, aki kézzel-lábbal kapálódzott az erőszak ellen.

— Ahá, tehát ismét egy jó madár! — szólt gunyosan Teleki Mihály. — Ki fiabornya vagy, kómé?

A lefogott fiatalember, akinek a tusakodásban megszakadozott az öltönye, — dacosan mondta:

— A névem Szántó s éppen

Eredeti történelmi regény a XVIII. századból

(173)

olyan nemes ember vagyok, mint kigyelmed!

— Éppen olyan? És Szántónak hívnak?

— szólt gunyosan Teleki. — No, hát szántogassatok meg a hátát egy kicsit a korbáccsal, hogy a nevét el ne felejtse, meg aztán, hogy rájőjön az ipse, hogy egy kis különbség mégis van közöttünk.

A fiatal nemes, mintha nem akarna hinni a fülének, csak rámeredt Telekire. Amikor pedig az intett, hogy hurcolják el, méltatlankodva kiáltotta:

— Mit, te megkorbácsoltatsz engemet? S nem törődöl velem, hogy ezzel meggyalázod a magad nemességét is? Kérd Istent, hogy soha többé szemközt ne találjalak, mert akkor ütött az utolsó órád!

— Jó, hogy mondd, barátocskám, — szólt fölfortyanva a miniszterelnök. — Vigyétek s miután megkorbácsoltátok, üssétek le a fejét!

— Istenemre, ez már sok! — kiáltotta Apagyi, aki eddig néma szemlélője volt a csuf jelenetnek. — Kigyelmed böles ember, méltóságos uram, meg nem fogha-

tom, hogy ragadtathatja magát ennyire. Biróság, ítélet nélkül így lenyakoztatni egy magyar nemes embert! Hát így megy ez Erdélyben? Ez az erdélyi szabadság? No, köszönöm szépen!

— Ne üsse bele olyasmibe az orrát, Apagyi uram, — szólt nyersen Teleki, — ami nem tartozik kigyelmedre. Háborus időben nincsen idő hosszas törvénykezésre.

— Hájszen persze, igazsága van méltóságodnak, nem tartozik reám, — hagyta rá Apagyi okosan. — Aztán meg, tegye csak kegyelmed. Az ilyen rut erőszakoskodás, amely nem egy Teleki Mihályhoz, hanem egy Karafához méltó, mind a mi táborunkba hajtja az erdélyieket. Hát csak nyakaztassák le Szántót, ha kedvük tartja.

Telekit meghökkentette ez a szó. Megsimogatta hosszú, ősz szakállát, amely hóként fehérelt fekete atilláján.

S talán megkegyelmezett volna Szántónak, ha az dühösen rá nem főrmed:

— Öless meg, te vérszopó, beszte lélek, mint Bánffy Dénes s a többi megöletted. De ha azt hiszed, hogy utánam is örökölni

fogsz, tudd meg, hogy nekem nincs Gernyeszegem, nincs egyebem, mint a kardom, meg a kutyabőröm!

— Vigyétek el s tegyétek, amit parancsoltam! — kiáltotta mérgesen Teleki s becsapta az ajtót.

Az villant az eszébe: mégis jó lesz, ha kivégezteti a Thököli-érmű embert, legalább ez is tanusítani fogja a császárhoz való föltétlen hűségét.

Aztán Apagyihoz fordult:

— Mondja meg kézmárki Thököli Imrének, Apagyi uram, hogy ha kezem közé kerül, éppugy leütetem a fejét Főgarasban, mint ahogy Bánffy Dénesét levágtam. Országháborítókkal, ellenség cimboráival nem tárgyalok. Punktum!

— Legyen kegyelmed akarata szerint, — mondotta komor pillantással Apagyi. — De, méltóságos uram, ne feledje, hogy a botnak két vége van s a kocka másfelé is fordulhat!

— Elég a szóból, Apagyi uram, s most lássa, hogy minél hamarabb odébbálljon. Nincs időm meddő vitaközásra. Thökölivel szemben engesztelhetetlen vagyok, mert tudom, hogy ugys bosszút állna rajtam, amiért megöltöttem s Vajdahunyadnál kiugrasztottam az országból. Mi köztünk csak a kard tehet igazságot.

— Jól van hát, Teleki uram, legyen úgy, ahogy kigyelmed akarja. Vessen magára azért, ami következni fog.

(Folytatjuk)